

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁSŤ STRANÁCH.

Predplatná cena:
 Na celý rok — — 4 koruny — hal.
 Na pol roka — — 2 „ — „
 Na štvrt roka — — 1 „ 20 „
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor:
Dr. ALEXANDER ERNSZT,
 páp. komorník.
 Majiteľ a vydavateľ:
JAN MOLNÁR.

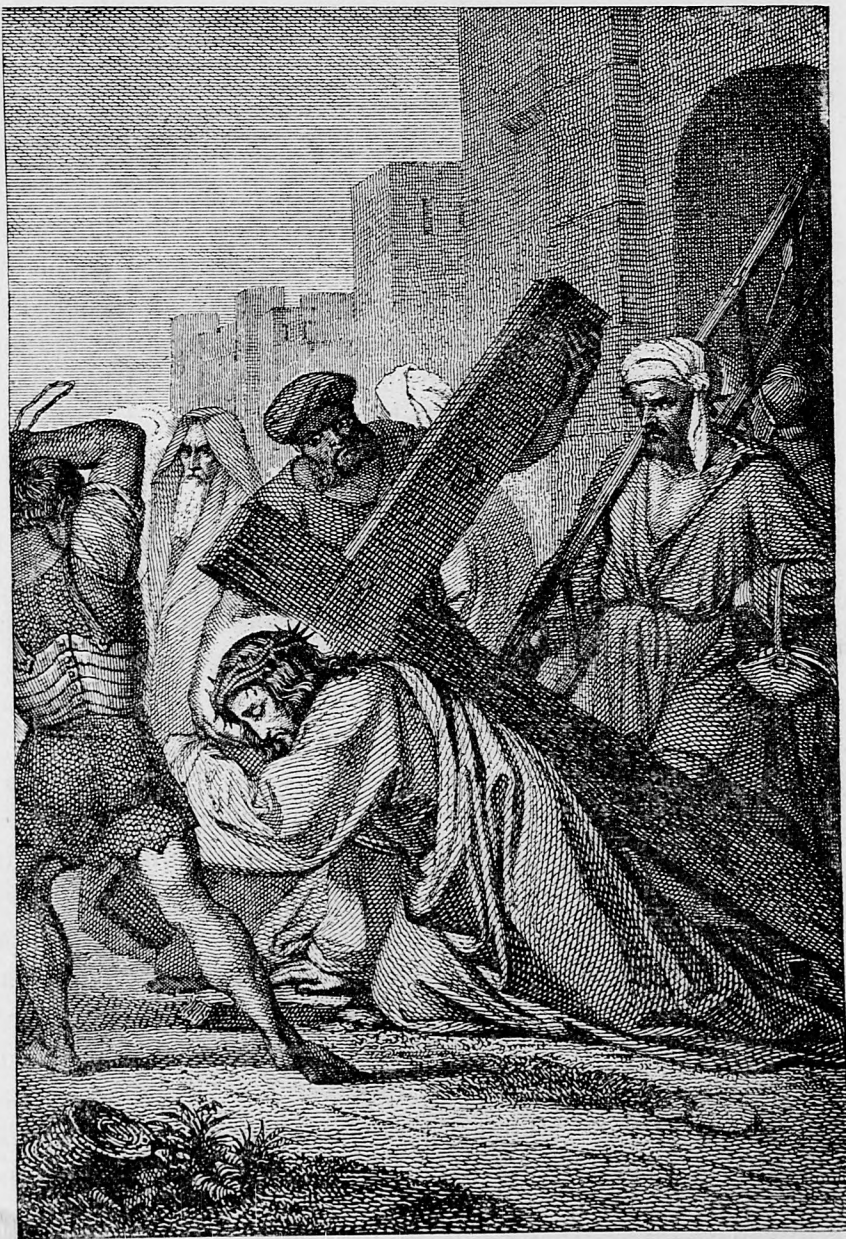
Redakcia a vydavateľstvo:
 Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
 Sem sa majú posielat' predplatky, jako dopisy do novin
 ohlášky a náhodné reklamácie. Cena jedného 5 stĺpcového
 nonpareill riadku 80 hl. Rukopisy sa naspak nedávajú.

Programm freimaurerstva.

Sektu slobodných murárov, alebo ako vôbec hovoria, freimaurerov, zná už aj náš pospolitý ľud. Každý veriaci katolík vie, že je to spoločnosť nebezpečná štátu, veľmi nebezpečná kresťanstvu vôbec a nanajvýš nebezpečná katolíckej cirkvi. Cieľom freimaurerstva je totiž zotref katolícku cirkev z površia zemskeho. Aby to urobili mohli, napádajú všetky katolícke ustanovizne najohavnejším spôsobom. Pred freimaurermi nenie nič svätého, čo je v potyku s cirkvou a našim náboženstvom. Pekelnou nenávisťou natchnutí do čierneho blata znižujú sväté učenie Spasiteľa, posmech robia z našich svätých obradov, ba ešte aj prevelebnú Sviatosť Oltárnu opovažujú sa nevýslovne obavným spôsobom tupiť a znevažovať. Aby nebezpečné ciele svoje dosiahli, za hlavnú úlohu pokladajú si vyrvať vieru zo srdca veriacich a utlačiť v ňom všetky náboženské city. I robia toto pod plášťom pokrytstva verejne v jejich novinách, ktoré majú v moci a v bezbežných spisoch a knihách rozličného, lež vôbec nemravného obsahu, aké za peniaze po svete a najmä medzi ľudom rozrusujú.

Pýtať sa bude dakto po tomto: keď sú tí freimaureri natoľko nebezpeční štátu, náboženstvu, verejnej

mravnosti a vôbec všeobecnosti, nuž prečo že ich trpí štát? Prečo ich nerozpráši v štyri končiny sveta? Nuž freimaureri sú tiež veľký kus toho

Ježiš, ktorý si pre nás križ niesol.

smutného dedictva, ktoré sme od liberálov prevzaf museli. Dľa liberálnych zákonov, ktoré bohužiaľ ešte podnes majú u nás platnosť, štát freimaurerov utlačiť nemôže. Ale nedá sa to už aj z tej príčiny urobiť, bo oni potajomne dejstujú. Ako sa hovorí, freimaurerstvo nevyrukuje s barvou. Ba oproti, v stanovách svojich udávajú, že sa oni s politikou nezaoberajú a že sdružujú sa len tým cieľom, aby prevádzali braterskú lásku a dobročinnosť. Prevádzanie braterskej lásky a dobročinnosti nezdá sa nikomu byť nebezpečným. To ale obecnstvo nevie a snáď ani nechce vedieť, že táto dobročinnosť a braterská láska je len plášť, pod ktorým oni tie najhnusnejšie veci vyvádzajú.

Freimaureri sdružujú sa ako potajomná spoločnosť vo väčších mestách. Takému sdruženiu dávajú meno «lóža». Pre každú takúto «lóžu» musia mať základné stanovky ministrom potvrdené. *V týchto stanovách doslovne stojí, že sa s politikou zaoberať nesmejú a že výlučným cieľom jejich sdruzenia je len braterská láska a dobročinnosť.* Či sa ale neprehrešujú proti týmto stanovám pred očima, a v minutých časoch aj na návod a s pomocou ministerstva?

Freimaurerstvo je rozšírené po celom svete. Zdá sa, že je to kráľovstvo satanáša, ktoré si on proti kráľovstvu Božiemu na zemi založil. Či sa ale ozaj nezaoberá s politikou? Tam máme Taliansko! Kto ozbíjal námestníka Pána Krista na zemi, rímskeho pápeža o dedictvo svätého Petra? Či nie freimaureri? Nebola to politika? Katolícku cirkev v Taliansku ozbíjali o jej majetky. Mníchov a mníšky vyhнали z kláštorov, shabali všetky, ešte aj svätým cieľom slúžiace základiny. Či to zase nebola politika a k tomu tá najohavnejšia? Z tohoto vidno, že sa freimaureri hlavne s politikou zaoberajú.

O tom sa presvedčíme, keď len povrchno spomenieme si na terajšie Francúzsko. Kto tam shabal cirkevné majetky? Zase len freimaureri a to z politiky. Z politiky pobrali biskupom a farárom bydlá, z politiky vyhнали z kláštorov mníchov a mníšky. Z politiky odobrali obciam kostoly a školy. Z politiky olúpili katolícku cirkev o jej movité a nemovité majetky. Z politiky vyhádzali kríže zo sieň súdobných a z ústavov učebných. A že katolicke nemocnice a útulne pre starých pozatvárali, to zaiste nie z bratskej lásky a dobročinnosti, lež len z politiky urobili.

Že teda freimaureri politiku prevádzajú a radi robia, o tom nám svedčí Francúzsko.

Lež čo nás je po cudzom svete, pomyslí si daktó. Veď u nás freimaureri nerobia politiku. Veď oni tu len mlieko merajú v zime chudobným deťom, školákom dávajú boty a topánky a k tomu kabáty, ako sa to na dobročinných ľuďoch patrí. Lež aj to je politika, tým oni len piesok hádzu do očí ľuďom. Robia to preto, aby svet neprišiel na jejich politiku. A či takú ozaj aj u nás prevádzajú?

Každý má v pamäti naše cirkevno-politické zákony. V pamäti ich má každý, bo pod nimi všetci rovnako trpíme. Tieto cirkevno-politické zákony koho ale majú za pôvodcu? Nikoho iného ako freimaurerov. Týmto zákonami uponížil a potupil chceli katolícku cirkev, poškvrnil zvlášte sviatosť stavu manželského. Či toto nebola politika? Ba áno, a to tá najohavnejšia. Prevádzali ostatne freimaureri politiku nielen za časov vzniknutia cirkevno-politických zákonov, lež ju prevádzajú ešte aj dnes. Aby to ale tým ľahšie urobili, majú svojich druhov a spolupracovníkov vo všetkých odvetviach verejného života. Freimaureri sa nachodia medzi vyslancami v krajinskom sneme, medzi vysokými úradníkmi v ministerstvách, medzi sudcami pravosúdia, medzi kráľovskými fiškusami, na univerzite katolíckej (?) v Budapešti medzi professormi a zarovnak aj v iných učebných ústavoch. Lež všetci títo druhovia a bratia freimaurerskí majú len tú jednu úlohu, aby bezodkladne podporovali ciele freimaurerské.

Že sa ostatne freimaureri u nás zvlášte s politikou zaoberajú, to uznávajú i sami, ako to vysvitá z obežníka, ktorý freimaurerská lóža «Demokracia» poslala minulé dni na hlavnú lóžu a na všetky ostatné lóže v krajine. V tomto obežníku uvádzajú freimaureri, že jejich doterajšie postupovanie musia celkom zmeniť. Uvádzajú tam s freimaurerskou nestydatosťou, že keby dľa doterajšieho zvyku postupovať mali, to by aj Prohászku a grófa Aladára Zichyho hneď vziať mohli medzi freimaurerov. Účinkovanie svoje zamýšľajú preto prevádzať dľa zásad socialdemokratov. Týmto podobne za príčinu terajších neprajných pomerov verejných udávajú:

Panovanie kňazov.

Panovanie oligarchie.

Zneužívanie hospodársky inproduktívneho kapitálu.

Proti tomuto trojnásobnému nepriateľovi všetkého zlého postupovať a bojovať chce freimaurerstvo progressívnou prácou. Túto prácu dľa obežníka prevádzať chcjú:

Zničením panovania kňazov (sekularizácia, odobranie cirkevných majetkov, kostolov, škôl, kláštorov atď.); zničenie panovania oligarchie (olúpenie majetných tried o jejich majetky atď. dľa spôsobu socialdemokratov).

2. Ku prevedeniu tohoto upotrebiť sa má spisba, v prvom rade noviny ostro písané.

3. Ludové shromaždenia, v ktorých treba prednášať volebné právo a štátne vyučovanie ludu zdarma.

4. Voľné vyučovanie, počnúc od písania a čítania až po vysoké školy.

5. Výchova schopných chudobných mladíkov v progressívnom smere.

Tento programm budúceho účinkovania freimaurerov označený je v jejich vlastnom obežníku. Či teda robia politiku? Áno, ako oni hovoria, progressívnu, postupujúcu od menšieho až ku najväčšiemu zlému. Sú teda freimaureri dľa jejich programu tí najnebezpečnejší ludia cirkve a štátu, ktorí len na príležitosť strežú, aby našu svätú vieru utlačíť a cirkev o jej majetky ozbíjať mohli, aby nám naše katolícke školy pobrali, aby zkazonosnými naukami naplnili srdcia ludu a vyrvali z nich všetky city náboženské. Takto vyzerá programm a tá progressívna robota freimaurerov.

Shromaždenia Jednoty katolíckeho ludu.

Prvá organizácia po území celej stolice prevedená bola dňa 22. marca. V každej obci stolice Zala, kde Katolícka Jednota Ludu posiaľ sriadená nebola, utvorili ju v túto nedelu. Pri tom boly utvorujúce shromaždenia Jednoty aj po iných stranách vydržiavané. Za príkladom stolice Zala budú utvorujúce shromaždenia po všetkých stoliciach vydržiavané. Týmto spôsobom spojení budú katolíci celého Uhorska v jednom tábore ku obrane katolíckych záujmov a ludu proti nepriateľom kresťanstva.

Dľa stredišfu došlých zpráv Jednota Katolíckeho Ludu utvorená bola dňa 22. marca v nasledujúcich obciach:

Csabrendek. Utvorujúce shromaždenie zahájil farár Ladislav Plachner. Rečnili redaktor Karol Huszár a plukovník na odpočinku Karol Darnay. Ku Jednote pripojila sa celá obec.

Sümegeh. V obrovskom shromaždení držali prednášky redaktor Karol Huszár a plukovník na odpočinku Karol Darnay. Jednota utvorená bola s veľkým oduševnením jednohlasne.

V obciach: **Alsó-Lendva, Lenti, Rádics** držali prednášky krajinskí vyslancovia kresťanskej ludovej strany Georg Szmrecsányi, Béla Nyáry a Ján Molnár. Shromaždení katolíci s ováciami prijali vyslancov a pripojili sa ku Jednote Katolíckeho Ludu s hlučnými manifestáciami.

Vo veľkých shromaždeniach v obciach **Perlak, Murakirály, Tüskeszentygyörgy** a **Draskova** veľký dojem na obecnosť urobil rečami krajinský vyslanec kresťanskej ludovej strany Béla Csitáry. Nadovšetko v Perlaku, kde ako sa tamojší pravotár Ján Tamás vyslovil, intelligencia predtým nesúhlasila s Katolíckou Jednotou, prítomne ale celá sa ku nej pripojila.

Kerkaszentmiklós a **Szakcsisziget** malý zarovnak veľké utvorujúce shromaždenia, v ktorých krajinský vyslanec kresťanskej ludovej strany Ján Molnár rečnil s veľkým úspechom. Obe obce vstúpily do Jednoty Katolíckeho Ludu.

Katolícka Jednota utvorená bola dňa 22. marca v stolici Zala ešte v nasledujúcich obciach: **Alsó-Putnok, Alsó-Hrascvány, Alsó-Kusztaköve, Aszófő, Balatonfőkajár, Barabás, Badacsony-Tomaj, Csáktornya, Csehovec, Gácsbozok, Csehi, Drávaegyház, Detkesúr, Egyeduta, Gyulakeszi, Gelse, Hodosán, Haláp, Iborfia, Izsakóc, Kozmadombja, Káptalantóti, Kerkakutas, Nagy-Rada, Kis Rada, Lenti, Lesenczetomaj, Nemesvita, Oroklán, Orosztó, Palinovec, Perlak, Prága, Rezi, Sármellék, Sárosd, Salomvár, Szentpéterur, Szentbékaalla, Tihany, Tüskeszentygyörgy, Tordamicz, Tapoleza, Vakola, Zalatárnok, Zalabaksa, Zalaszegvár, Zalaegerszeg, Zalavár, Zalasabár, Mindszentkálla, Nemesapáti, Háshágy, Zalaszentgyörgy, Bonczófolde, Csabrendek, Sümeg, Rédics, Alsóbagod, Andrásbida, Teskand, Vorhota, Hébart, Légrád, Felsőörs, Bezsehely, Nagy-Lengyel, Söjtör, Fűspökbagod, Zalabér, Felsőhatról, Petten, Pusztamagyaród, Zala-gógánfa. Spolu v 78 obciach.**

Po iných stranách vydržiavané boly dňa 22. marca shromaždenia v obciach: **Pusztaföldemes** (st. Pozsony), **Dunaszekcső** (stolica Baranya), **Gyertyánliget** (stolica Máramaros), **Szepánca** (stolica Baranya), **Baromlak** (stolica Komárom), **Herczegkút** (stolica Zemplén), **Rele** (stolica Szepes), **Bátya** (stol. Pest), **Szabadka, Lébény** (stol. Moson), **Kecskemét, Sopronnyék** (stol. Sopron), **Csomaköz** (stolica Szatmár), **Temesság** (stol. Temes)

Parócz (stolica Temes), **Dunaszekcső** (stol. Baranya), **Vicza** (stolica Sopron).

Slávnostné utvoriujúce shromaždenia boli v obciach: **Zsitvaapáti**, **Zsitvakenéz** a **Maholány**. Za miestneho správcu vo všetkých troch obciach jednohlasne vyvolený je krajinský vyslanec kresťanskej Iud. strany farár zo Zsitvaapáti Alexander Karácsonyi.

Ludány a **Halászi** (stolica Nógrád). Vo veľkom utvoriujúcom shromaždení prítomný bol aj gróf Gejza Majláth, krajinský vyslanec kresťanskej Iudovej strany a v jeho spoločnosti Anton Ruzsínko, kráľovský radca a Béla Vancsó, statkár. Shromaždenie zahájil gróf Gejza Majláth, o Jednote rečnili Béla Vancsó a farár Viktor Radnai. Za miestnych správcov vyvolení sú v obci Ludány gróf Ondrej Pejachevich-Mikó, za zastupiteľa farár Viktor Radnai; v obci Halászi vyvolený je Štefan Budinszky.

Z čiastky dňa 22. a z čiastky dňa 25. marca boli veľké utvoriujúce shromaždenia v obciach: **Fajsz** (stol. Pest), **Nagy lengyel** (stolica Zala), **Szolnok** (druhé shromaždenie), **Högyész** a **Dúzs** (stolica Tolna), **Ujfutak** (stolica Bács), **Kecskemét** (stolica Pest), **Mezőkövesd**, **Torbágy**.

Ujbesztercze (stolica Trencsén). Druhé utvoriujúce shromaždenie vydržiavané bolo pod predsedníctvom farára Eduarda Gily. Do Jednoty vstúpilo zas 51 členov. Má tam teda Jednota doteraz 100 členov.

Óbesztercze (stolica Trencsén). Z vydržiavaného utvoriujúceho shromaždenia telegrafický pozdrav poslali predsedovi Jednoty Štefanovi Rakovszkymu. Utvoriujúce shromaždenie zahájil peknou rečou miestny farár Ján Szvitek. Ján Grében, farár z obce Lótós zriedkavou výrečnosťou vykladal ciele katolíckej Jednoty. Dr. Emil Gyuriss, vyslanec kresťanskej Iudovej strany rečnil o právnej obrane, akú Jednota poskytuje svojim členom. Vencel Bauer, farár obce Veselény vysvetlil potrebnosť utvorenia Jednoty. Pod hlbokým dojmom úvažných rečí jednotu jednohlasne utvorili a keď sa ku nej početní členovia hneď na mieste prihlásili, za miestneho správcu vyvolený bol horlivý farár Ján Szvitek.

Vydržiavané boli ďalej utvoriujúce shromaždenia v obciach: **Szepetke** (stolica Zala), **Kúnbaja** (stol. Bács), **Bácsborsód** (stolica Bács), **Hódságh** (stolica Bács), **Csomaköz** (stolica Szatmár), **Szond** (stolica Bács), **Palánka** (stolica Bács), **Dunabököny** (stol. Bács), **Becsehely** (stolica Zala), **Láncsók** (stolica Baranya).

Alsószemeréd (stolica Hont). Utvoriujúce shromaždenie dňa 25. marca. Predseda farár Karol Vizolajszky. Predstavení obce a zámožnejší gazdovia dali sa hneď zapísať. Jednohlasne uzavreli, aby z každej rodiny aspoň jeden člen vstúpil do Jednoty.

Felsőszemeréd (stol. Hont). Gróf Vilhelm Wilczek zahájil dňa 25. marca vydržiavané utvoriujúce shromaždenie. Za miestneho správcu vyvolili jednohlasne mladého gazdu Štefana Balogh.

Dňa 25. marca utvorená bola Katolícka Jednota aj v obciach: **Aszófő** (stolica Zala), **Szentgyörgyvár** (sto-

lica Zala), **Béczény** (stolica Sopron), **Grabócz** (stolica Tolna), **Rábaszenttamás**, **Rábapüspöki** a **Rábamolnári** (stolica Győr).

Küllöd (stolica Bars). V utvoriujúcom shromaždení rečnili: farár Ondrej Stelzer a organista-učiteľ August Eifrid. Do Jednoty vstúpilo 174 členov. Za miestneho správcu vyvolený je farár Ondrej Stelzer.

V kratkom čase jedného týždňa utvorila sa Jednota Katolíckeho Ludu v celej stolici Zala a na mnohých iných miestach krajiny. Hore sa veriaci katolíci za týmto vznešeným príkladom. Jednomyselne vstupujme do katolíckeho tábora. Nikto neodkladaj túto vážnu prácu. Láska ku Pánu Ježišovi a ku našej viere nech nás všetkých spája v pevnom tábore Jednoty Katolíckeho Ludu.

Katolíci v jedno.

Veľká sila je nás katolíkov a predsa podnes sme málo čo ukázali. Pýtam sa seba, iných, mnohých, pýtam sa všetkých, čo je príčinou toho? Z každého kúta jedna a tá istá odpoveď: lebo sme neboli sjednotení.

Tu je Katolícka Jednota. Už počína svať, počína sa brieždiť! Nastáva svetlý deň katolíckizmu. Taký deň, ktorý nezná západu slnka, nezná noci, nezná tmy; len jedno zná, a síce Krista Zakladateľa a Stvoriteľa katolíckizmu.

Každý, kto máš zdravý rozum, živý cit svojeho božského povolania — vstúpiš do Katolíckej Jednoty za člena. Nebudeš odkladať: «mám dosť času vstúpiť, neskoršie, uvidím, či druhí vstúpia». Keď by sa každý za takou výhovorkou ukrýval, to budeme zase len tam, kde sme dnes. A tak potom čo sa vykoná? Zase len nič, zhola nič.

Tá jedna korunka (ročitý poplatok) nech sa nikomu nevidí veľkou summou, veď je to len krajciar každý týždeň. Preto veru nikto neschudobnie.

Sjednotení sú luteráni, židia, socialdemokrati, len my katolíci nemáme byť sjednotení? Nie. Noc už pominula, nastal už konečne deň sjednotenia.

Kdekoľvek si katolícka Slovač, vstúp do Katolíckej Jednoty! Prešporok, Nitra, Trenčín, Zvolen, Orava, Liptov, Spiš, Šáriš atď. hore sa zo

spánku, už odbila ranná hodina, zazvonilo sa už v kostolíku katolicizmu.

Katolíci majú byť spojení v jednom tábore, v Jednote Katolíckeho Ludu! C. K., učiteľ.

Dve vážne shromaždenia.

K povzbudeniu veriacich katolíkov druhých obcí podávame stručnú zprávu o dvoch veľmi vážnych shromaždeniach, ktoré cieľom utvorenia Jednoty Katolíckeho Ludu dňa 29. marca vydržované boli na území stolice nitrianskej. Vznešeným príkladom pevného spoludržania a jednotomyšelného pokračovania k obrane katolíckych záujmov, celému kraju Horniakov dáva:

Veľké shromaždenie prievidské.

Dobří Prievidzania poznove dokázali, že keď treba za katolíctvo voľačo vážneho podujat, tam sú vždy na prvom mieste. Mesto Prievidza bolo a bude i v budúcnosti neodolateľnou pevninou katolíctva a lásky ku vlasti. Mešťania a vôbec obyvateľstvo tohoto mesta dokázali to pri každej príležitosti. Aj kresťanská ľudová strana začala sa tu v Nitriansku a mocným prúdom rozliala sa po celom území stolice. Svojmu dobrému chýru mešťanstvo Prievidze zodpovedalo aj dňa 29. marca, keď veľazaslúžený krajinský vyslanec tohoto volebného okresu Koloman Brestyenzsky svolal shromaždenie, aby v Prievidzi tvoril Jednotu Katolíckeho Ludu. Podotknúť treba, že čo tento za ľud svoj neunavene a bezžistne pracujúci krajinský vyslanec podujme, všetko sa mu aj podarí, Tomu ostatne nemôže ináč ani byť, bo všetko, čo podujme, počína vždy v mene Božom, preto aj Boh práce jeho hojne požehnáva.

Týmto spôsobom podarilo sa aj veľké shromaždenie dňa 29. marca v Prievidzi vydržované. Tohto dňa o 3. hodine sošlo sa na prievidskom rynku vyše dvetisíc ľudí. Po zahájení shromaždenia držal krásnu reč v maďarskej reči Eugen Kiss, direktor sporiteľne. O tejto reči povedať treba, že keby u nás všetci páni tak cítili a smýšľali, to v našej vlasti s katolíctvom by veru ináč vyzeralo. Potom rečnil po slovensky krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany Koloman Brestyenzsky. Čo tento vítečný ľudový

rečník predniesol, o tom i najväčší jeho nepriateľ musí uznať, že je to všetko čiro-čistá a svätá pravda. Reč svoju zakončil tým, že musíme prichystaní byť do boja, v ktorom pohanstvo bojovať bude proti kresťanstvu. Vlúdnymi slovami obrátil sa krajinský vyslanec Koloman Brestyenzsky aj ku početne prítomnému ženskému pohlaviu a vyzval nábožné manželky, aby mužov svojich povzbudzovaly do boja za našu svätú vieru. Ako tretí rečník povedal ostrú reč August Gramantik, z ktorej — bárs bola veľmi ostrá a ostrá pravda ostro v oči kole — mnohému sa naučili prítomní. Franc Roháč konečne rečnil naposledy tiež po slovensky veľmi pekne, dojímavu a k srdcu. Šlahol nemilosrdne aj socialdemokratov, s čím všetci prítomní celkom usrozumení boli.

Nikto sa nad tým nebude čudovať, že pod hlbokým dojmom tých krásnych rečí z prítomných hneď 580 vstúpilo do Jednoty Katolíckeho Ludu. Dá sa aj očakávať, že v prievidskej farnosti s obcami Necpal, Hradec, Veľká a Malá Lehotka, ako filiálkami, Jednota bude mať vyše tisíc a v celom okrese prievidskom iste 4—5000 údov.

Po rečiach sriadená bola miestna organizácia Jednoty. Za miestneho správcu vyvolený bol titulárny kanonik a veľazaslúžený farár prievidský Teodor Móser. Za vodcov skupenín sú vyvolení: Štefan Filó, Ludvik Filatz, Franc Rohács, Jozef Veszteniczky, Ján Zimányi, Ján Meeson, Imrich Pálik, Jozef Ulrich, Ján Misik, Ignác Szapári, Michal Panácsik, Valent Andrisz, Valent Gyurgyik, Ján Luprich. Vo filiálkach účinkujú všade rychtári ako vodcovia skupenín.

Daj Bože, aby sa po všetkých stranách takýmto vznešeným spôsobom utvorila Jednota Katolíckeho Ludu.

Ako druhý radostný a nasledovania hodný objav treba pripomenúť:

Shromaždenie chrenovské.

V Chrenovcach zasvätili nedeľu dňa 29-ho marca spôsobom katolíkov najslušnejším, keď vo veľkom shromaždení utvorili Jednotu Katolíckeho Ludu. Shromaždenie bolo vydržované po veľkej svätej omši a zahájil ho peknou rečou všestranne a vysoko vážený miestny farár Franc Psotka. Po zahajujúcej reči krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany Koloman Bre-

styenszky predniesol v úvažnej reči a slovami, ktoré sa hlboko dotkli srdca každého prítomného, ako katolíkov prítomne zo všetkých strán napádajú, ako nepriatelia kresťanstva stroja sa odobrať majetky katolíckej cirkve i že proti tomuto všetci katolíci chystať sa majú do boja a aby ich nepriateľ nepripravených nenašiel, majú utvoriť Jednotu Katolíckeho Ludu. Velebný pán August Gramantik, ako druhý rečník, zriedkavou výrečnosťou vysvetľoval, čo vlastne je tá Katolícka Jednota a aký ona má cieľ. Čas bol utešený, slniečko sa usmievalo na stá a stá prítomného ludu z celej doliny čaučanskej.

Po rečiach vstúpilo do Jednoty hneď vyše 300 ľudí. Nielen chlapi, lež aj ženy sa dali zapísať. Ani nenie takého domu, alebo takej rodiny v celej obci, kde by aspoň dvaja neboli sa dali zapísať do Jednoty Katolíckeho Ludu. Veď sú to aj ozaj v každom ohľade vítečné a chýrečné obce, ako: Chrenovce, Lipník, Velká a Malá Čauša, Prusko, Jalovec, Rástočno a Moravno. Títo veriaci vďačne obetujú ku obrane cirkve a viery tú jednu korunu, ako korliví katolíci.

Za miestneho správcu vyvolili jednohlasne svojho milovaného farára Franca Psoťka. Za vodcu skupeniny v každej obci vyvolili miestneho rychtára.

Občania poďakovali sa potom svojmu krajiniskému vyslancovi Kolomanovi Brestyenszky a velebnému pánu Augustínovi Gramantikovi za pekné reči a unovanie a shromaždenie s hlučnými výrazmi úprimnej radosti rozišlo sa v tom najväčšom poriadku.

Ludský ohľad.

To je veľmi malichernou vecou, čo myslia alebo mluvia ľudia o tebe.

Však mienka ľudí ani neškodí, ani neosoží dušnému spaseniu tvojmu.

Ty si takým, za jakého ňa považuje Boh. Hľaď len na svoje svedomie a drž sa toho, čo ti svedomie vraví.

Nerob si nič z toho, jaké úmysle majú s tebou ľudia, ty hľaď len na to, aby si mal v poriadku veci u Boha.

Nech ľudia reptajú, čo sa im páči, ty hľaď

bedlive len na to, aby si činil, čo je tvojou povinnosťou.

Však keby ľudia kolkokoľvek mluvíli, do tvojich uší sa ešte vždy viac v mestí, lebo človek má len jeden jazyk, kdežto ty máš dve uší.

Tvoje mlčanie zahaňbí pomlúvačov a ohováračov.

Keď vytrváš zmužile v dobrej veci chvalitebne započatej, všetci umlknú, ba vychvalovať ňa budú; uznajú, že nie strach pred ľuďmi, lež bázeň Božia je u teba smerodajnou. Už Šalomon povedal, že chytro klesne, kto sa bojí ľudí.

Nikdy sa ti nebude vodiť zle, keby aj celý svet povstal proti tebe, jestli sa úplne budeš podrobovať vôli Božej. Cheruby a Serafy lakýmto spôsobom sa vyšvihly na vysoký stupeň slávy utešenej.

Čím viac sa kto podrobuje vôli Božej, tým istejším bude jeho pokoj vo všetkých veciach.

Však Boh nežiada od nás inšie, jako to, aby sme vždy činili, čo je dobré a rozumu zodpovedajúce. Lenže — bohužiaľ — ľudia často to nasledujú, čo je zlé a rozumu odporne.

Boh je nezmeniteľným; ľudia sa menia neprestajne, dnes sa im toto páči, zajtrá zase sa im tam to ľubi. Dnes si im milým, zajtrá zase odporným. V jednu chvíľu ňa chvália, v druhú chvíľu zase hania.

Velkému pokoju ducha sa teší ten, kto si nevšíma ani chválu, ani haňbu ľudskú a kto si nič nerobí z mienky blížneho.

Ľudia hľadia na tvár, Boh zase na svedomie. Ľuďom sa v oči vráza telo, Boh zase dušu berie do ohľadu. Ľudia hľadia na zovnútorne skutky, Boh ale hľadí na srdce, čili na úmysel.

Úmysel skutkov nemusíš činiť známym človekovi; ľudia nemôžu súdiť a odmeňovať tvoje skutky: toto právo prislúcha Bohu.

Lenže všemožnej vrchnosti musíš byť preto poslušným vo všetkých veciach, ktoré sú nenie protivné vôli Božej.

Keby ti ale i sám otec kázal také dačo, čo sa protiví vôli Božej, nesmieš ho poslúchnuť. Lepšie je, keby ňa i celý svet opovrhol, ako by si mal pohrdnuť vôľou Božou.

Hľaď tedy páciť sa Bohu a nie ľuďom. Toto ti je najosožnejšie, lebo však už svätý apoštol Pavel vraví: «Kebych sa páčil ľuďom, nemohol bych byť služobníkom Krista».

Dr. Zpreserán.

POLITICKÉ CHÝRY.

Biskup dr. Ján Csernoch.

Nový arcipastier čanádskeho biskupstva zriedkavou veľkodušnosťou dokázal svoju zaujatosť za katolícku tlač. Svojim časom totiž terajší osvietený pán biskup dr. Ján Csernoch zložil bol kauciu s podržaním práva vlastníosti na katolícke noviny «Alkotmány, «Esztergom» a «Igaz Szó». Včul — ako to noviny «Esztergom» sdeľujú — tieto kaucie, súhrnom triatridsaťtisíc korún, ponechal darom patričným novinám. Osvietenému pánu biskupovi ešte naporad takmer každodenne nepočetni vyslovujú blahoželanania v listoch a predstavujú sa mnohé deputácie na poklonu. Predošlú nedeľu predstavil novému arcipastierovi deputáciu mesta Esztergom mešťanosta Wimmer, kaplán hlavnej kapitule Georg Skoda zase deputáciu katolíckeho kruhu z Esztergom-Szentgyörgymező. Osvietený pán biskup hlboko dojatý odobral sa od obidvoch deputácií a pre mestský ústav zaopatrenia starých odovzdal mešťanostovi 2000 korún v papierovej rente. Začiatkom apríla zaujme osvietený pán biskup svoje sídelné mesto, za biskupa vysvätený bude dňa 1. mája. Vysvätia ho harón Karol Hornig, biskup veszprémsky pri pomocníctve Vazula Hosszú, biskupa lugosského a vysväteného biskupa Jozefa Németh.

Železnica z gemerskej stolice do Spiša.

V ministerstve obchodu bola dňa 28. marca pod predsedníctvom štátneho sekretára Jozefa Sztérényiho porada v záležitosti bezprostredného železničného spojenia gemerskej stolice so spišskou stolicou. predsedajúci štátny sekretár upovedomil zástupcov menovaných stolic, že táto železničná dráha nebude stavaná čo vicinálna dráha, lež čo doplnujúca čiara uhorských štátnych železníc na štátne útraty. Ohľadom termínu, kedy bude táto dráha vystavená, štátny sekretár nemohol nič istého povedať, čo závisí od toho, kedy bude štátu ku dispozícii stáť k stavbe potrebný kapitál.

Kto hľadá za košťalmi.

Píšu skalické noviny v poslednom čísle: «Maďarská ľudová strana sa ustavične chvastá, že nehľadá za ko-

šťalmi». Na druhom mieste zase zvyklým spôsobom svojim čitateľom na vedomie dávajú nasledovné cigáňstvo: «Tak sa hovorí, že Csillaghyho maďarská ľudová strana poslala do penzie, vlastne jej jedon ablegát Ďurko Szmrecsányi, to jest lepšie jeho matka». — Za prvé je podlosť nevinné panie do vecí miešať, o ktorých sa im ani nesníva. Za druhé je to pluhavé cigáňstvo, že by krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany Georg Szmrecsányi bárs koho do penzie poslal. Pravda je ale, že za košťalmi jednotajne hľadajú skalické noviny a hladajú, čo by našli obhrýzať.

Kto zapríčinil černovskú vzburu?

Darmo si nad touto otázkou lámali hlavy sudcovia v dlhých pojednávaniach. Mali sa opýtať «Slovenského Týždenníka» a ten by im to tak bol povedal ako to napísal v poslednom čísle, kde doslovne stojí: «Ohľadom černovského krvepreliatia títo väzni (v Szegedíne) sú toho náhľadu, že tú «vzburu» dľa vopred ustáleného plánu pripravili ľudácki klerikáli a preto chceli silou-mocou posviacku kostola, aby sa ľud rozhorčil». — «Slovenský Týždenník» tvrdí, že en túto zprávu má od Eugena Mayera, socialdemokratického redaktora, ktorý bol v segedínskom hárešte zavrený. Nuz také neslýchané podliactvo povedať a napísať mohol len opovrhnutia zaslúžený lapaj!

Nový leták Jednoty «Katolíckeho L'udu.

Jednota Katolíckeho Ludu vydala prítomne najnovší leták ku cieľom agitacionálnym vo viacej stotisíc výtiskoch v maďarskej, slovenskej a nemeckej reči a posielala ho zdarma. Obsah letáka je vysvetlenie Jednoty v nasledujúcich článkoch: Nasleduje nová doba. S kým treba zápasíť? Pohliadnime naše sily. Prečo sme tak ďaleko prišli? Čo ešte čakáme. Útočisko je organizovanie. Našou organizáciou nech je Jednota Ludu. Čo je Jednota Katolíckeho Ludu? Kto môže byť členom Jednoty Katolíckeho Ludu? Povinnosti členov Jednoty. Čo poskytuje Jednota svojim členom? Právna rada. Ako sa utvára Jednota Ludu? Organizácia Jednoty Ludu. Rozvinuť treba zástavu!

Leták ústredná kancelária pošle bárs komu zdarma, objednatel povinný je len poštové trovy platiť, a síce do 50 kusov 40 hal.; 100 kusov 70 hal.; 200 kusov 1 kor.; 300 kusov 1 kor. 50 halierov.

Žiada-li si dakto cieľom prevedenia organizácie a utvorenia Jednoty tlačivá, ústredná kancelária ochotne pošle po jednom výtisku posiaľ vyšlého tlačiva, ako hárky k popisu, stanovy atď.

Pri objednaní prosíme o zreteľnú adresu a o udanie toho, že v akej reči sa má tlačivo poslať.

Kancelária Jednoty Ludu.

B E S E D N I C A.

Nový pán kaplán.

Áno, prišiel nový pán kaplán! V našej dedine je zase počiatok novej doby, ku ktorej viažeme naše minulé veci. Lebo my sme tak zvikli hovoriť, keď nám čas niečoho nepríde do rozumu: ...No, viete, vtedy sa to stalo, keď ten náš malý kaplán... keď náš kaplán Moli-tor... atď. bol u nás... Včul teda prišiel ten najnovší: chudý, tenký a vysoký. Tvár má ostrú, jako ostrie noža, oči má veľké a mdlé. Na svoj sivý daždník pri každom kroku sa opre a človek tak cíti, že je naozaj na to utisnutý: jeho telo je slabé a ustaté.

Naša dedina je od farnosti na dohodenie a kapláni keď idu omšu slúžiť urobia len malú prechádzku a ten najnovší práve včul — po prvý raz. Preto teda tu i tam, na pravo, na ľavo zvedavo vystrčia ženy hlavy von z brány, z okien a susedia si šepkajú, pán kaplán ale zvrtné sa na rohu pred židovským sklepom. Deti, zazrúc ho, pochyťajú sa štrankov na zvonoch, jako nejaké malé pijavice a dovedna sa usmievajúc, vykuknú, jako ich zehytí štránok. Zazvňávajú na omšu.

Zhrbená, stará ženička vykročila pred novým kaplánom na jedno dohodenie z brány, držiac v jednej ruke ruženec a modlitebnú knihu, z ktorej trčaly okuliare, v druhej ruke mala sväteničku. Je veľké teplo, suchý čas, svätená voda rýchle vyscbe, lenže vládzeme sa pokropiť: včul ale práve sa minula. Keď ju nový pán kaplán dobehne, starena ho smutne premerá so svojimi malými a medzi vráskami ukrytými očami.

— Pochválen Pán Ježiš Kristus!

— Na veky. Amen.

— Či to vy máte byť ten nový pán kaplán? Aby som vás nerozhnevala!

— Áno, ja!

— Ktorý bol v kúpeľoch?

— Áno.

Starena znovu premerá dlhého chudého kňaza, pokývne s hlavou a smutným hlasom riekne:

— Dá sa na ňom vidieť!

Dušu nového kaplána ale poštekli toto slovo. To si myslí: dôvera a ľutovanie. Doma a v kúpeľi obidvoje zakryla láska. Vždy mu takto hovorili:

— Ni, ni! V jakkej dobrej barve si dnes... Jako by sa ti aj tvár vyplňovala!...

A on hľadel na chudé, priezračné svoje ruky a žalúdok mu skoro ku chrbtu prischnul.

Malá sakristia a papierovými kvetami okrášlený oltár a zvedavý, nábožný ľud ho už čakal; aj kostolný

otec ho už čakal, ktorého páni kapláni už pri druhom slove «strýčko Ján» oslovujú. Toto je dobrý gazdovský človek, ktorý má hlavu múdru a jasnú, pohľad tiež jasný, prez ktorý môžeme vidieť do jeho duše! Ináče celý ten človek tiež je do dvoch svojich rúk nakreslený: sú to tvrdé, mäsité ruky, vedia pracovať, jako mašina a k modleniu sa zopiat, keď Boh prikazuje. Strýčko Ján svoj zrak celkom uprel na nového pána kaplána, tak dychtively hľadel na neho, jako pod omšou sa mu rozpália tenké ťahy. A jako mu pátričky zaviazly medzi prstami, premýšľal o tom:

— Čo môže byť našemu novému pánu kaplánovi!

Keď bolo všetkému koniec, prirodzená vec, že sa ho aj opýtal.

— Mám žalúdkovú chorobu, — odpovedal kňaz.

— Či to! — riekol on. — Veď ste teda dohore vy-chudli. Tak sa mi zdá, že aj naša poštarčka prišla s takouto chorobou, jako trlica. Včul síce je ťažšia! Však ju budete poznať! Máme dobré pekné povetie, pán kaplán.

Kaplán sa dobrosrdečne usmieval. Pritom chválil dedinu a kostol.

— Peknú polohu má — povedal, — ulicu má širokú, otvorenú... Škoda, že nenie v nej viac stromov. Stromy sú v dedine plúca, tými dýcha.

Strýčko Ján nerozumel tým slovám a odpovedal na to, že zdravie je hlavné, stromy sú pobočné.

Pán kaplán sa zase len usmieval a s týmto usmievaním prijal aj pozvanie na raňajky. Ani jedon kaplán nikdy nezvykol toto pozvanie zapovrhnuť a tak ho ani on nezapovrhne. Keď došli ku nachýlenému, škridlicou pokrytému domu, Jánova žena sa už vrtila-krutila, prestierala a z priečnej hrady zkladala dolu šialky. Priniesla kúsok šunky, údeného mäsa, ktoré bolo silne červené a topiaci sa lesklo v letnom teple; pečené zákusky z vajec a vybrala ružovej farvy chrumkavé praeliky, jaké len na našom vidieku pečú. Všetko toto stalo sa za jedno okamženie, kým pán kaplán sa poobzeral po chladnej izbe. Jako ale kuknul na bohate prikrýty stôl, naľakal sa.

— Sladká tetička, neustávajúte sa. Měj žalúdok je veľmi chorý, — riekol mdle.

— Chorý?! — prevzala slovo žena. — Počuli sme, počuli, že pán kaplán bol v kúpeľoch... Kúpele bolo by treba zatvoriť, všetky, všetky zatvoriť! Abych sa ale neprehrešila... ste zcedený pán kaplán! Dobré vás zostrúhali (tu o jeden stupeň znížila v hlase), pravda, však ver to vám povedali, aby ste nejedli! Ale kto je takýto chudý, ten musí dobre jesť, aby dostal silu!

Žena medzi tým nalievala kávu.

— Nech sa vám páči, len jedzte pán kaplán! Aspoň takúto lúru... Ani diefatu, ktoré je pri prsiach, by veru ona ani najmenej nezaškodila!

(Dokončenie nasleduje.)

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!!

Príhlas.

Môj vážny príhlas k mojim vrele milovaným spoluobčanom čermanským buď spojený s prajným výsledkom.

My v Čermanoch bydlíaci občania sme rozchýrení, že oplývame grošami a bohatstvom. Nuž ale nenie tomu celkom tak. Prievdzská, trnavská, veľkopolčianska sporiteľňa by vedela a mohla dokázať, že aj z nás nejedon je utisnutý a odkázaný na úver a požičku. Vysoké úroky platíme. A veď by to nemuselo tak byť. V Preseranoch je úverkový spolok k blahu ľudu založený. Je tam požička o veľa lacnejšia nežli inde. Keď si kto aj len jednu akciu kúpi, stane sa údom spolku a má cestu otvorenú k lacnej požičke vedúcu. Jedna akcia stojí len 60 korún, ktorá summa môže sa pomaly vyplatiť. Keď si kto lepšie stojí, čo kávent môže jeho zmenku žena a dajaký Janko Palček podpísať a iste dostane žiadané peniaze. Však v správe tohože spolku — jako som počul — je už aj pán dekan-farár dr. Janda, ktorý nás pozná a miluje a tak medzi hraniciami svedomitosti pod istým nám aj na pomoci bude v obsiahnutí požičky. Bratia, vstúpme do toho spolku. S Bohom!

Ján Valent.

CHÝRNIK.

Zdravotný stav kráľa. Z Viedne oznamujú, že jeho veličenstvo kráľ je už celkom zdravý. V noci pokojne spí a jeho spánok kašeľ už ani jediný raz nenaťuje. Jeho veličenstvo chcel sa minulé dni prechádzať pod holým nebom, ponevác ale bolo vetristé počasie, prechádzka vystala.

Chýry z biskupstva košického. Spolok Alžbety držal dňa 27. marca zasadnutie, na ktorom predsedal osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie. Predmetom porady bolo, že akým spôsobom podporovať majú dobročinné panie nevyhajtelných nemocných. — Dr. Franc Riesz, jezuita, počnúc od dňa 16. marca cez tri dni držal konferenciu bohoslovcom. — Dr. Engelbert Mázy, hlavný direktor gymnaziálnych škôl okresu košického dňa 26. marca zakončil poslednú prednášku, ktorú v autonómnom kruhu držal o náhladoch sveta.

Na prednáškach bolo vždy početné obecenstvo katolícke prítomné. Pozorní poslucháči vysoko učenému mužovi hlučnými ováciami vyjaviť po prednáške svoju povdačnosť.

Válečné museum vo Viedni. Na pamiatku 60-ročného cisárskeho jubiläuma Franca Jozefa mienia postaviť vo Viedni veľké válečné museum. Toto museum postavené by bolo v susedstve dvoch dvorných museum na okolí sochy Marie Terezie a z prava a z ľava rakúska a uhorská telesná stráž dostaly by miesto v osobytých palácoch. Prevedenie plánu závisí od povolenia jeho veličenstva.

Zatknutý direktor kancelárie. Z Baňskej Bystrice sdeľujú, že direktora kancelárie baňsko bystrickej súdnej stolice Árpáda Zierera, ktorý pre svoju zlomenú nohu už od januára leží chorý, tieto dni na jeho byte zatkli a jako väzňa pod vyšetrovaním hneď aj odviezli do nemocnice pre väzňov. Zierera, ktorý až nápadne trovil peniaze, od istého času všeobecne upodozrievali, že siahol ku úradným peniazom na opateru jeho svereným. Minulé dni ktosi v bezmennom liste ozaámil direktora Árpáda Zierera na ministerstve pravosúdia, načo do Baňskej Bystrice vyslali z ministeriuma dvoch úradníkov, aby preskúmali kassu. Pri prezeraní vysvitlo, že chybuje 20.000 korún a direktor kancelárie o týchto peniazoch nevie vydať účet. Vyšetrovanie sa vedie ďalej a pravdepodobne je, že z pokladnice chybuje ešte aj viac peňazí.

Púť do Maria-Celly. Jako po iné roky, a síce už od 50 rokov, chodí processia z obce Chynorany a okolia na svetochýrne milostné miesto *Maria-Cell*, tak aj tohoto roku pôjde dňa 3. mája. V ten deň po odbavení svätých litánií pôjdu shromaždení pútnici z farského kostola chynoranského o 2. hodine ku železničnej stanici so slávnostným vystrojením, z kadiaľ o 2¹/₂ hod. odcestujú s vlakom do Sarlaska-Üzbég. Tam sa presadne na iný vlak, ktorý ide cez Lipótvár do Prešporka. Po Prešporok možno sa ku processii pripojiť na ktorejkoľvek železničnej stanici. Do Prešporka dorazí vlak dňa 3. mája o 10. hodine večer, tam sa prenocije na stanici a dňa 4. mája o 5. hodine ráno odovzdá sa batožina furmanom, po čom sa ide na svätú omšu do kostola prevelebných Pátrov Jezuitov. Ďalšiu cestu riadia vodcovia processie. — Všetkých ctených čitateľov «Krešťana» prosíme s týmto náležite, aby tento náš podnik k dušnému spaseniu veriacich a ku zvelebeniu Matky Božej maria-cellskej v najširších kruhoch ľudu kresťanského rozširovať a všemočne podporovať si nestažovali. Kto zúčastniť sa chce na tejto processii marianskej, ten nech najneskôr do 25. apríla obráti sa na farský úrad alebo na *Antona Chrenko*, vodcu processie v Chynoranoch.

Nový obchod kresťanský v Nitre. Ondrej Sulgan kresťanský obchodník v spojení so svojim skladom obuve otvoril aj obchod na odpredávanie kože pre obuvníkov, kresťanský tento obchod odporúčame zvláštnej pozornosti obecenstva kresťanského.

Chýry zo Šariša. *Prešov.* Deň. 15. marca slávnostne odbavovali v katolíckom gymnáziume, ako aj v kláštore anglických mníšiek. S veľkou slávnosťou ale odbavovali tento deň aj v katolíckom kruhu Rákócziho, pri ktorej príležitosti gymnaziálny profesor náboženstva Adalbert Wich držal slávnostnú reč. — Edmund Ohlschláger, hlavný úradník pošty preložený je do Košíc a na jeho miesto vymenovaný je Aladár Thomae, rodák sabinovský. — Gabrielovi Galle, profesorovi katolíckeho gymnázia, minister výučby gróf Albert Apponyi vyslovil poďakovanie za to, že na fundáciu pamiatky bývalého profesora gymnaziálneho Jána Bodjanského ku podpore žiakov soslial 1400 korún. — Franc Beer, bývalý tunajší profesor štátnej prípravy ženskej, po dlhej nemoci zomrel v Budapešti. Zomrel tiež aj merník Koloman Klauzer po dlhšej nemoci. — *Paloneza.* Michal Krajnyk, titulárny kanonik a rektor košického seminára ešte ako tunajší farár na pamiatku 50-ročného jubilejuma zložil 400 korún fundáciu pre školské deti na knihy. Pán Boh mu zaplať. — *Ternye.* Anton Nickita, tunajší farár a kommissár prešovského dekanátu, v obciach pod jeho faru patriacich založil «Jednotu Katolíckeho Ludu» a dalo sa zapísať z Ternye 57; z Kiszelova 27; zo Szedikert 2; z Balpatak 1; z Adamföld 2; z Nagyszilva neprihlásil sa nikto. Podivná vec je, ba doprosta haňba, že zo Szedikert, ktorá obec je najväčšia, len dvaja pristúpili k Jednote, kdežto z Ternye, ktorá obec má len 350, teda o polovicu menej obyvateľov, ako Szedikert, prihlásilo sa ich 57. Snád ich dakto buntuje a balamúti?

Ozbíjaný peňažný list. Szikszóvsky úverkový ústav dňa 21. marca na adresu vdovy Groszmannovej, majiteľky kožovej fabriky v obci Pécsujfalu v jednom peňažnom liste poslal dve tisícokorunové bankovky. Úverkový ústav bankovky vložil do listu v prítomnosti dvoch svedkov a tak ich zapečatil. V obci Pécsujfalu Groszmannová list tiež v prítomnosti dvoch svedkov otvorila, ale namiesto dvoch tisícok našla v kovertě len viac papierových strižiek a chyboval aj riadny list ústavu peňažného. Groszmannová telegrafične oznamila prípad poštovej direkcii v Košiciach, ktorá zaviedla najprísnejšie vyšetrovanie. Vyšlo na javo, že tisíciky ukradol výpomocný knihvedúci úverkového ústavu Ludvik Nógrády, ktorý do peňažného listu vložil zmizlé tisíciky a list zapečatil. Nógrády sa priznal direktorovi úverkového ústavu Desiderovi Frenkelovi, že tisíciky sú ťuho. Raz hlavný knihvedúci Topolca zabudol razítko ústavu na svojom písacom stolíku. Nógrády vtedy do koverty peňažného listu vložil viac papierkov, kovertu zapečatil s razítkom ústavu a takto zapečatený list schoval do fioka svojho písacieho stolíka. Teraz použil skvelú príležitosť a sluhovi ústavu namiesto listu s peniazmi odovzdal list s papierkami, aby ho zanesol na poštu.

Oheň. V Turanoch na parnej pile bratov Greinercov minulý týždeň ráno o 5. hodine vypukol oheň, ktorý len horko-fažko udusili. Zhorela stolárska dielňa a sklad na kistne. Škoda činí asi 120 tisíc korún.

Chýry zo Spiša. Na uprázdnenú stanicu okresného podsudcu v Novej Vsi sa pýtalo 71 ľudí. — V našej stolici sa doteraz assentírky s nasledujúcim výsledkom skončili: V meste Poprad sa zo 16 vojopovinných ustanovilo 5, odobrali dvoch. V sobotskom okrese sa zo 426 vojopovinných ustanovilo 199, odobrali 94. Vo Vlachoch sa zo 63 vojopovinných ustanovilo 24, odobrali 11; z tých, ktorí sa vo Vlachoch neustanovili na assentírku, je 30 v Amerike. — V Kežmarku sa tiež mocne hýbu katolíci ohľadom utvorenia Jednoty Katolíckeho Ludu. Pohyb sa začal v katolíckom kruhu, ktorého neunavnou dušou je poštový úradník Koloman Wagner. Dňa 21. marca držal tam tamejší veľmi usilovný kaplán a profesor náboženstva dr. Ján Ruzsinyák, prednášku o ciele Jednoty Katolíckeho Ludu. Doteraz sa tam asi 100 ľudí dalo do nej zapísať. Riadne utvorenie bude v kvetnú nedeľu. Aj v Kežmarku sa už zaoberajú s tou spásnou a nevyhnutne potrebnou myšlienkou, aby, ako sa to už v Novej Vsi stalo, aj slovenský ľud vťahli do katolíckeho kruhu. Daj Bože, aby sa to čím skorej uskutočnilo. — V Richvalde sa skrze offeru na nový pútnický kostol levočskej Marianskej hory nasbieralo 26 korún 4 haliere. To je tiež pekná obeta! Ale veľmi obdivu a nasledovania hodná je neobvyčajne veľká obeta bušovských katolíkov, ktorí, trebars ich je len malá hŕstka, spolu len 135 duši, 45 korún 6 halierov složili na ten svätý cieľ. Keď by všade tak horlili katolíci za úctu Mariansku, by sa ešte toho roku mohol vypínať krásny Mariansky palác na levočskej hore. Levočská Panna Maria zaiste pod svoju zvláštnu ochranu berie svojich verných čitateľov bušovských. — Ešte vše máme zimu. Po nociach sú veľké mrazy. Sotva badať, že by snah hynul. Na vrchu Magury je tak veľký snah, že len s veľkým namáhaním možno premávku udržať medzi Spišskou Belou, Podolincem a Magurou.

Útek zlopovestnej ruskej revolucionárky. Z Petrohradu sdeľujú, že zlopovestnej ruskej revolucionárke Marii Spiridovne, ktorú odsúdili na doživotnú nútenú prácu na Sibíri, pošfastilo sa z Omsku minule uskočiť, údajne do Austrálie. Prípad Marie Spiridovny svojho času vzbudil v celom svete veľký ruch. 17 ročná deva, ktorá chodila do gymnázia, zastrelila tambovského vicegubernátora Lušenovského, ktorý vzburu ruských sedliakov s neúprosnou nemilosrdnosťou snažil sa potlačiť. Kozácky dôstojník Abranov a policajný dôstojník Ledkonov, ktorí chytili útočnicu, strašne strýznili devu, aby vynútili od nej soznanie. Súd Mariu Spiridovnu odsúdil na smrť, ale cár na prosbu, ktorú podpísalo viac tisíc ženských zo všetkých strán sveta, omilostil ju a smrteľný výrok zmenil na doživotnú nútenú prácu v Sibíri. Maria Spiridovna od roku 1906. bola na Sibíri. Direkcia trestnice zpočiatku tajila útek a začala prenasledovať usľú revolucionárku, lenže bez výsledku. Maria Spiridovna preobliekla sa do mužských šiat a takto preoblečenej podarilo sa jej bez stopy zmiznúť. Zpráva aj to spomína, že Maria Spiridovna pravdepodobne uskočila do Austrálie.

Pomsta prepustených robotníkov. Z Košíc sdeľujú, že tamojší podnikatelia vodovodu dali si doviezť z Budapešti robotníkov, ktorých košíckí robotníci s vyhrážkami chceli vypuďiť z mesta. Štyria z robotníkov aj boli náklonní vrátiť sa do Budapešti a týchto košíckí zásadni súdruhovia vyviedli na stanicu Barca, aby ich tam na svoje útraty vysadili na vlak. Podnikateľ Gurszki sa ale dozvedel o tom a oznámil prepustených robotníkov, ktorých žandári chytili a odprevadili do Košíc. Zpomedzi robotníkov Ludvika Jakuba, Franca Seresa, Franca Csermu a Jána Kolumbána policia odsúdila na 15 dní zavretia a 200 korún peňažnej pokuty a všetkých štyroch na tri roky vykázala z mesta. Robotníka Singera, ktorý jedného z budapeštianskych robotníkov ovalil po hlave, zatkli a potom odprevadili ho na kráľovský fiškalát.

Beštiálni rodičia. Z Jágru (Eger) sdeľujú, že v obci Poroszló posepli žandarmerii, že manželka Franca Bodnára svoje novonarodené dieťa s pomocou svojho muža zahrdúsila a potom zakopala. Zavedené bolo vyšetrovanie, pri ktorom vysvitlo, že beštiálny manželský pár už tri svoje detky zavraždil podobným spôsobom hneď po ich narodení. Mrtvoly nemlúvať i našli vo sviňskom chlieve. Manželský pár v železách zaviezli do väzenia okresného súdu v Tisza Fűrede.

HOSPODÁRSTVO.

Náš roľník.

Pominula zima a nastalo jaro, práca pre nášho pracovitého roľníka. Cez zimu si on trochu oddýchnul, teraz ale očakáva ho vypočítaná poľná zem. Treba hnoj vyvážať, orať, siať, sadiť, brániť.

Statok, pomocou ktorého koná náš roľník tú poľnú prácu, sú voly, kone, kde-tu veru i kravičky jalovičky. Dobre padne tomu roľníkovi, ktorý má vyučené volky, kone atď., ale jako ťažko a biedne ide tomu, ktorý má len mladé volky, koniky (prvôstky); čo sa taký roľník naklaja, nateremtetuje — bohužiaľ — i nabohuje. Ach, biedny roľník, nekľaj, nebohuj tomu nerozumnému stvoreniu. Veď si si ty sám na príčine. Prečo si si nekúpil vyučený statok. Nebolo treba svoje volky, koniky tak lacno predať a ty si musel teraz, keď ti už priháralo, mladé a malé kolíky draho kúpiť. Tu prichádza človeku na um, či to tí naši roľníci nemohli by si sami prichovávať volky a koniky? Mohli by a i vedeli by, ale len jedno im chybuje, a síce dobrá chuť a vôľa. Keď by tejto mali, nemuseli by sa toľko trápiť s tou kúpou po jarmokoch. A konečne, keď už ten náš roľník i kúpi ten statok, ako že on vyzerá? Riadne planý, chybný, lenivý. Na jarmoku máloktorý čo dobrého predáva. Čo

je dobré, to si každý len pre seba nechá, lebo vie, čo má a tak mačku vo vreci nekupuje.

Čo bude ten náš roľník siať? Ak chce zbožia siať, musí si kúpiť. Lebo čo mu Boh minulého roku požehnal, to sa veru ľahko minulo. Bolo treba dať zomleť na múku, predať, aby sa malo začo kúpiť na háby, obuv, svetlo, sol, omastu, no a nesmeli sa vynechať i na to «pálené». Veď bez páleného nášmu roľníkovi by sa dcň nerátal dňom, keď by si nevypil a sa nepotúžil v ňom. Nuž teda zrnko sa predalo cez zimu a teraz na siať sa musí kúpiť, rozumie sa, že veru hodne draho. Bude mať dačo z neho, lebo nie, to nezávisí od roľníka, ktorý orie, seje, ale od Boha, ktorý rást dáva. Naši roľníci by sa nemali len na svoje sily a práce zpušťať, keď hovoria: «Veď som jako dobre a hlboko zoral, jak mnoho som zasial, dobre pobránil, hrudy potíkol a predsa to tá úroda len biedne vyzerá». Milí roľníci! Ponechajte to na Pána Boha. Vy len v mene Božom počínajte práce vaše každodenne a tak i pokračujte v prácach vašich, nereptajte proti vetru, zlému času, dlho trvajúcemu dažďu, dlhej suchote atď. Vy si len konajte práce vaše tak, aby byly Bohu milé, jako modlitby. Ostatné ponechajte na Pána Boha. Vy si vaše poľné zeme do poriadku prineste s pomocou Božou, a keď sú už zariadené, ponechajte ich na Pána Boha, On je ten, čo dáva rást a žehná vašim prácam. Lenže potom pri modlitbách vašich proste Ho o hojnú úrodu dľa Jeho svätej vôle.

Medzi našimi roľníkmi počas jarnej poľnej práce rozsieva sa hrubý kúkol hnevu. Tí to dobre znajú, že odkiaľ to pochádza. Jedon druhému si odorávajú, z čoho potom povstanú kriky, lármly, zvady, žaloby, processy, sudcovské a úradské prechádzky a konečne dlhé hnevy. Keď je zasiato, to si zase po siatinách škody robia, stúpajú, chodníčky a cesty vymýšľajú, s vozmi prechádzajú, statok — zvláste kravy — preháňajú. Nenie na tom došť, že vtáky pozobajú a vykradnú zasiate zrnká, ale ešte starostlivé roľničky a gazdinky vypúšťajú aj svoje kurčiatka, húsatá na to vysiate zrnko. Nuž veru roľníci si takýmto spôsobom na svoju prácu sami privolávajú a prinášajú kliatbu.

Náš roľník celý týždeň pracuje, v nedeľu si ale oddýchne — aspoň by si mal oddýchnuť od telesnej práce a ztráviť nedeľu ku zveladeniu svojho ducha — odpočinie v krčme. Česť výnimkám, ktorých je málo. Máličko je tých, čo by v nedeľu nenazreli do krčmy. To je jedna z tých špatných vlastností roľníka nášho, že po poľnej práci vyhľadáva odpočinok v krčme. Ledva čaká tú nedeľu; ak ide do kostola, to 10 minut zdá sa mu byť pol dňom, a keď už kňaz všetkých požehná od oltára, náš roľník si ide rovno do — svojho — do krčmy. Tam potom už pije až do 9—10. hodiny, ba i do pol noci. Spať sa mu nechce, veď sa vyspal v kostole — pod kážňou. V krčme sa dobre cíti, trochu lepšie, ako čerti v pekle. Židka riadne tituluje «phán»-nom. Jako by ten náš roľník nevedel o tom, že ho jedine on urobil tým «phánom». Platí mu hneď, a jak nemá z čoho

zaplatiť, «pán» židek mu dá i na bôrg, veď z toho má žid zárobok a kšeft. Z «3» sa dá ľahko napraviť «8» a z «0» (nully) ľahko sa dá napraviť «6» alebo «9». Nuž hľa, s týmto sa počína bieda nášho — poľutovania hodného — roľníka.

Milí roľníci, prečítajte si dobre tieto moje riadky a rozmýšľajte nad nimi. Teraz, keď sa príroda prebúda zo svojho zimného spánku k novému životu, podobne i my precítnime z našej netečnosti a nasledujme dobrú radu, tak vtedy iste budeme požehnaní. *Blon.*

DOPISY.

Od V. Topolčian.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie týchto mojich riadkov v našom «Kresťane».

Radostiplnú vec zvestujem cteným čitateľom nášho «Kresťana», totižto náš duchovný správca, ktorý doposiaľ nasycoval svojho ducha len z časopisov židovskoliberalných, predplatil teraz na znamenitý časopis katolícky «Alkotmány» rečený. Buď chvála zato nášmu pánu farárovi Eugenovi Hollady, že už začína aj on katolícku tlač podporovať, však ho k tejže veci už pred desiatimi rokami nakloňoval dr. Ottokar Prohászka, terajší biskup stolnobelohradský. Ináče aj v tovaryšskom spolku už začína náš pán farár účinkovať. Kazateľom je on výborným, len keby sme ho častejšie počuli. Máme úfnosť, že pomaly si náš pán farár celkom sadne do lodičky, ktorá pláva po spasonosnej vode kresťanských ľudových zásad.

Nového tu nič nenie, len to, že máme teraz menej groší, nežli žaba chl pov. Náš milý ľudák Jožko Pokorný stavia domy o dušu. On je vzorom, jak ďaleko môže prísť človek s usilovnosťou. S Bohom! *Ľudák.*

Z Prašíc.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohto môjho dopisu v našom milom «Kresťane».

Hej, kde že je ten muž, čo by nás vytrhol z politickej ospalosti; čo by tu rozširoval ľudové časopisy, čo by nás odťahoval kapitálne od domu nemiernosti, čo by nás učinil za neohrozených bojovníkov kresťanstva?! U nás je ticho; o utvorení a či uvedení kresťanskej Jednoky nikomu sa ani len nesníva. No, chvála buď Pánu Bohu, je nás tu ešte vždy dosť takých, ktorí držíme s pánom dr. Vragassy, s týmto neohrozeným bojovníkom

ľudových zásad, ktorý nehľadá na gracie Stummera, od ktorého ľahá penziu jeho všeobecne a vysoko ctená matka, lež hľadá len na blaho duše, na dobro ľudu a na prospech cirkve, tejto najdrahšej matky všetkých pravoveriacich ľudí.

U nás je veľmi nápadne tuhá svornosť medzi pánom farárom, učiteľom a notárom. Sú to páni, ktorí sa nikdy žiadneho nedorozumenia nemusia báť. Pri poslednej voľbe všetci traja boli podporovateľmi kresťanskej ľudovej strany, statočnosť žiada, aby pri nej aj vytrvali. Poznáme ich za tak statočných ľudí, že tak aj naďalej jednať budú. Od nás neďaleko je Šišov, toto hniezdo krásnych panien, zkadiaľ odišiel pán farár K. Kniha, aby do jeho hniezda čím skorej habol pán Janko Jakabovič, ktorý snáď tak dlho bude spravovať širokú faru, zadiaľ len do neba nepôjde. Je on horlivý kňaz a zriedkavý kazateľ, ktorý ale pritom cení vie aj groš, čo potrebný prostriedok v zemskom živote. Šišovská katolícka fara má väčšie dôchodky, nežli chynoranský rabin, ktorý má pokoj od všemožných starostí.

S Bohom!

Sused od Západu.

Od A. Kerte.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie môjho dopisu v našom «Kresťane».

U nás nenie nič zvláštne nového. No, že predsa sa chytám pera, to sa len tomu môže pripísať, že chcem, aby svet videl, že ešte vždy sme na svete. My sme veľmi dobre obišli. Za notára dostali sme Imricha Krana, ktorý pochádza z Prešporského Abraháma, ženičku si ale z peštianskeho Tereziova doviedol. Sú to dobrí ľudia, jako kus chleba. Pán notár začína mať už vplyv aj na luteránov; snáď jemu k vôli otrčia chrbát «Slovenskému Týždenníku», tomuto hanočasopisu, ktorého luteránsky pán tatik v balikoch dostáva a sta kúkoľ do role hádže medzi privržencov Luthera.

My katolíci začíname byť pyšní, že už máme nový kostol pod strechou. Náš pán farár Ozeľ Surmann, rodák z Trenčína, má veľké zásluhy v tejto veci. My sme mu ale aj povďační za to. Daj mu Boh šťastia, pokojného živobytia, aby s chuťou mohol dlhé roky spravovať ovečky sebe sverené, na ceste do neba vedúcej tak slovom ako i príkladom.

Našej obci vyhybujú Nemci, jako kocúr teplej kaši, v susednej Sile je už vyše pol tucta a my ani jedného nemáme, a veď by im aj u nás dobre bolo. Ponevác kašiel svokry mi už všetky myšlienky vypratal z hlavy, zavieram svoj list a zostávam váš sedliacky etiteľ.

Michal, roľník.

Krempach (Spišská Magura).

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie týchto mojich riadkov v našom obľúbenom «Kresťane».

V tejto obci sa dňa 26. februára nasledujúce stalo: Tamojšiemu mlynárovi Ondrejovi Mravčakovi za dlhší čas dakto zbožie kradnul. Podozrenie mal na jednu ženu-pijačku, lenže ju nijako nemohol dochytiť. Vých spomenutého dňa bolo tam veselie, na ktorom účasť bral i mlynár so svojou rodinou, len jedného chlapca nechali doma za strážnika. Večer počul chlapec, že sa na pôjde dačo ruší, pozeral a poznal tú ženu, na ktorú bolo podozrenie; tam nechal všetko a utekal po otca. Kým ale otec prišiel, už tej mátohy tam nebolo. Mlynár sa teraz vybrnul k rychtárovi, aby mu tú vec oznámil. Rychtára ale na nešťastie práve nebolo doma. Mlynár rozzlobený si pomyslel: keď niet rychtára, sám si urobím právo. Rýchlym krokom šiel teda do domu tej ženy, ktorá i vtedy bola dobre podgurážená a ju dobre vyhrešil. Ona pravda všetko tajila, ba ešte vyskakovala naň a mu grobiansky nadala. Mlynára to tak rozhorčilo, že jej pár razy priložil; tu naraz žena spadla z nôh a bolo po nej. Doktori ju otvorili a ustálili, že nie následkom úderov dokonala, ale že ju pod bitkou od veľkého strachu porazilo. Tá nešťastná žena kradla, aby mala čo odnieť krčmárovi za tú sladkú pálenečku, do ktorej sa tak veľmi zaľúbila, ale to aj zaplatila životom svojim, ba pre tú pekelnú čertovicu ešte aj poľutovania hodného mlynára uvrhla do nešťastia, ktorý teraz neujde pokute.

S kresťansko-ludovým pozdravom. *Magurčan.*

Z Oravy.

Pochválen Pán Ježiš Kristus.

Velactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohto môjho dopisu v našom «Kresťane».

Do plaču to vyzerá u nás s krčmami. Tie len židia majú v ruke. Jakub, Móric, Abrahám, Icik, Elches, Dávid, samí —er, —der, —ner, —lich, —zweig, —eldovci majú v hrsti našich Oravcov. Tito poslední nosia a tí prvší berú. Naši ľudia chudobnejú, zadlžujú sa, vyvandrojú, židia ale bohatnú a veľkými «phán» mi zostávajú. Ešte i v tomto svätom pôste sú krčmy plné. Od rána do polnoci sa ustavične točí zo súdka, a naši ľudia len pijú, kým všetko neprepijú. Či je potom div, že také hnusné následky má tá bohaprázdna pijatika a korhelica, ako sú: domáci nepokoj, nešťastlivé manželstvá, hlúpe a sprosté, nepodarené deti, bitky, žaloby, pravoty, hnevy, pomsty, falošné svedoctvá, krvavé zábavky, zobračka palica, nespravodlivosť, prebíjanie hlavy, vylúpenie očí,

lámanie ruky, krádeže, prázdne testamenty, preklínanie i po smrti atď. V tých židovských krčmách sa rodia, plodia a množia nepriatelia našej cirkve a všetkého toho, čo má náš ľud upomínať na Boha a na jeho povinnosti, či familiárne, či spoločenské. Naši starí predkovia — bez krčmy — boli hodní chlapi; terajší mužovia z tých mokrých štvrtí sú len chlapi. S tými sa nič nedá osožného, užitočného a chvályhodného vykonať. A to je v našej i tak biednej Orave jedna z tých egyptských rán.

Darmo sa tu vydržiavajú sv. missie, nadarmo sa usilujú naši velební duchovní pastieri Božích duší ľudu svojmu odporúčať spolok striezlivosti. Nič to neosoží. Všetky pekné a sladké slová Božie padajú do neúrodnej zeme. Prekliate krčmy, zatracené pijanstvá kazia náš ľud a pripravujú mu biedu tak na tele, ako i na duši.

V sudcovstvách: kubínskom, námestovskom a trstenskóm by ani nebolo roboty, keď by im jej nedali tí, čo tak radi navštevujú krčmy. Z dobrej polovice sú len také stránky predvolané, ktoré majú ruky v dačom takom, čo sa počalo pri pijanstve v krčme.

Blažená je tá obec, kde niet krčmy; ale ešte blaženejší sú tí roľníci, chlapi a ženy, čo neznajú pálenku, tuhý nápoj a iné opojné liehoviny. Keď by naši ľudia neznali krčmy a nepodporovali by tak židov, nebolo by u nás v Orave toľko trmy-vrmy. Naša Orava nebola by takou biednou, akou je teraz. *Po—tel.*

Od Trnavy.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Mnohovážny Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie týchto mojich riadkov v našom «Kresťane».

Naše okolie je skoro celkom národnárske. Tu je ľud celkom zbalamútený, nechce ani počuť o inom, ako o národnárskej politike. Duchovenstvo si nemôže rady dať s ľudom, kyjaňou národnárstva obúšeným. Je to smutná vec, ktorá ale veľmi ťažko dá sa napraviť. Novou galibou je i to u nás, že páni notári, kde len môžu, všade natiskajú liberálne noviny, jejichž redaktor len nedávno stúpil na päty našej drahej kresťanskej ľudovej strane. Patrilo medzi tých najzaťatejších a najtuhších liberálov, ktorí sa ani násilia neľakajú. Škoda teda každého groša kresťanského na taký liberálny plátok vyhodeneho. Liberálne noviny nech si podporujú len tí hnusní liberáli, poriadny a dačo hodný kresťan bude radšej «Kresťana» podporovať. Keď kresťan hnusnú li-

Osožné a chytré prevedenie parcellovania.

«A Kisbirtokosok Országos Földhitelezete» «Krajinský gruntovno-úverkový ústav» do obchodného oboru svojho prevzal provádzanie parcellovania a ku tomuto cieľu udeľovanie požičiek. Ciele ústavu tohoto vytvárajú úžernictvo každého druhu, preto on sám nekupuje majetky ku parcellovaniu, lež na žiadosť prevezme za miernu odmenu unovania úplné prevedenie parcellovania (rozumie sa prácami právnymi, mernickými a v gruntovných knihách) a k tomuto cieľu vyšle na miesto svojho splnomocneného človeka, ktorý postará sa o prevedenie všetkých prác miestnym požiadavkám zodpovedne. Ku cieľom parcellovania ústav ochotne povoluje požičku pri výhodných podmienkach, o com vysvetlenie, prospekt, hlavná správa (Budapest, V. kerület Géza-utca 2. szám) na žiadosť ochotne odosiela. — Výhody poluúčinkovania ústavu sú: 1. Lacné prevedenie parcellovania. 2. Ústav nerobiac nároky na podiel osahu, kupec v tej cene dostane pozemky, v akej ich majiteľ odpredá. 3. Kupec a odpredavateľ sa zbavia sa všetkých starostí parcellovania. 4. Odpredavateľ naraz v jednej summe dostane kúpnu cenu. 5. Spoločná zodpovednosť je vytvorená. 6. Všetky útraty dávajú sa popredku. — Zvláštne výhody ústavom povolenej požičky ku parcellovaniu: 1. Prípadný diel podlžnosti spláca sa pozadne. 2. Požičky povolujú sa počúť už od 300 orún. 3. Požička vypláca sa celkom v hotových peniazoch. 4. Listina verejného notára nenie potrebná, potrebuje sa len lacné uhodnovenie notárske. Ústav požičku vypovedať nemôže.

berálnu tlač podporuje, to je taká obratná vec, ako to dievča, ktoré si v nosovej dierke prst zlomilo. Ľudia, majte rozumu a svedomitosti, majte už raz trochu vernosti ku svojmu náboženstvu. Keď vás panáci-liberáli nahovárajú, aby ste boli liberálmi, opýtajte sa ich, že prečo oni nepredplácajú na «Kreštan»-a? Keď tedy liberál nepodporuje kreštanskú tlač, prečo by kreštan mal podporovať liberálnu tlač?

Ján Megil, obuvnícky pomocník.

Jubilárna púť do Lourdesu. Dvestopäťdesiat pútnikov pohlo sa začiatkom tohoto týždňa z našej vlasti, aby navštívili Lourdes, najchýrenejšie milostné miesto Francúzska, kde tohoto roku svätia 50 ročné jubiläum zjavenia sa Panny Marie. Na všeobecnú žiadosť dňa 21. augusta sriaďuje sa ta nová púť pod protektorátom jeho excellencie arcibiskupa kaločského. Ku tejto púti podrobným programom a vysvetlením ochotne slúži technické riaditeľstvo: «Magyar Utazási Vállalat R. T.» Budapest, IV., Eskü-ut 3. a VII., Erzsébet-körut 12.

Veľkonočné spoločenské výlety.

Z príležitosti veľkonočných sviatkov zaujímavé a lacné spoločenské výlety sriaďuje uhorský cestovateľský podnik u. sp. ktorý nedávno pri súčasnení sa 250 cestujúcich viedol púť do Lourdesu. Prítmne do Rímu a s týmto v spojení do Jeruzalema sriaďuje výlet na 14. apríla. Pri cestovaní do Rímu zvláštnou zariadenosťou je pobytie tam cez pobožnosť veľkého-týždňa a veľkonočné sviatky. Ceny súčasnenia do Rímu I. tr. 380 kor., II. tr. 310 kor., III. tr. 200 kor. Do Jeruzalema I. tr. 950 kor., II. tr. 740 kor., III. tr. 390 kor. 15. apríla pohne sa výlet do Konštantínápolu pri čom cena súčasnenia je: I. tr. 450 kor., II. tr. 390 kor., III. tr. 280 kor. v týchto cenách obsažené sú zaopatrenie, železnica, loď a ine trovy. Podrobným programom a vysvetlením ochotne slúži.

Magyar Utazási Vállalat R. T.

Budapest, IV., Eskü-ut 3. és VII., Erzsébet-körut 12.

Krajinská jubilará púť pohne sa dňa 3. mája bežiaceho roku do Lourdesu pod protektorátom osvietennej panej grófký Belovej Szapáry a pod duchovným vodcovstvom veľkomožného pána kanonika Alexandra Gaibl. Návrat pôjde cez Rím, kde behom pobavenia sa cez tri dni pútnici dostavia sa na poklonu u sv. otca. Smer cesty: Budapest—Viedeň—Salzburg—Innsbruck—Buchs—Einsiedeln—(milostné miesto)—Genf—Lyon—Cette—Lourdes—(milostné miesto)—Ancona—Fiume—Budapest. Ceny: I. trieda 550 korún, II. trieda 450 korún, III. trieda 260 korún. — Zdržovanie sa: Einsiedeln 1 deň, Lyon 1 deň Lourdes 4 dni, Marseille 1 deň, Rím 3 dni, Loretto pol dňa. Prihlásiť sa možno u veľkomožného a prevelebného pána kanonika Alexandra Gaibl (Pozsony, Káptalan-u. 3.). Lehota prihlasov do 25-ho apríla 1908.

Kreštania kupujte len u kreštanov!

Spisy redakcii zaslané.

Legenda čili čítanie o svätých a vyvolených Božích. Sošit II. Dľa prastarých a najnovších, cirkevnými vrchnosťami odobrených prameňov spracovali: Andrej Truchlý, Vincent Havlíček a Martin Kollár. Nákladom Spolku sv. Adalberta (Vojtecha). Druhé, opravené, ilustrované vydanie. S povolením cirkevnej vrchnosti. Na sklade v Spolku sv. Adalberta (Vojtecha) v Trnave (Nagyszomba) 1908. Cena 3 koruny.

Kráľovna sv. Ruženca. Mesačné sošity. Vychádzajú na 1. v každom mesiaci. Predplatná cena na celý rok 80 kr. (160 halierov). Sostavuje Stefan Pironcsák v Jablonke (Orava), na ktorého sa majú zasielať predplatné peniaze, alebo milodary na vydávanie týchto sošitov venované. Hlavný spolupracovník: Andrej Šujan-ský-Bucsek.

Sviatosť birmovania, pre birmovancov. Napísal dekan a farár dr. Jozef Janda (Csermend, u. posta Kis-Vicsáp, Nyitra megye). 32 strán. Cena 10 halierov. Vrele odporúčame.

Vyzvanie k predplateniu.

Predplatná cena našich novín je:

na celý rok	---	---	---	4 koruny
na pol roka	---	---	---	2 koruny
na štvrt roka	---	---	---	1 koruna.

Do Ameriky: Na celý rok 8 korún. — Do Pruska na celý rok 6 korún.

Tých ctených predplatiteľov, ktorí sú v Amerike alebo v Prusku a ktorí neposlali nám vyšoznačené predplatné, prosíme, aby si čím skôr vyrovnali svoje predplatné podľa hore označeného vyzvania.

Odkazy redakcie.

P. J. K. Sz. Ďakujeme za chýry. Neráče sa hnevať, že dopis až budúce príde.

P. S. Sl. P. Nazdali sme sa, že sa dačo prihodilo, bo sme už dávno ničoho nedostali. Práve tu bol p. B. a opísal všetko. Lúto nám je, že ste si zase zbytočnú robotu spravil.

P. Dopisovatelja. Nitriansko. Vaša láskavosť ozaj všetko prevyšuje.

Ceny potravných článkov.

V Budapešti, 1. apríla.

Úradne značené ceny za 100 kilogramov. Pšenica: tiská K 22.15—23.85, stolnobelehradská K 22.90—25.80, peštianska K 21.85—23.45, banátska K 21.95—23.15. —

!!! S 16 prvými vyznačeniami !!!
Ludvik Kállai motor dielňa
 Budapest, VI., Gyár-u. 28.

Odporuča pri úplnej záruke
benzin-motore ku mlynom a iným priemyselným
 podnikom, taktiež

elektrické benzinlokomobil stroje ku mlatbe
 s dvojitým vystrojením ku čisteniu.

!! Úplná záruka za viborné mlatenie !!

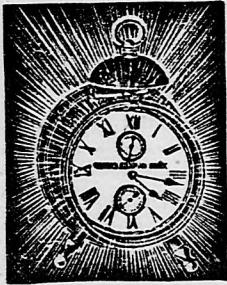
!!! Jedina novota !!!

!!! Najjednoduchší a najdokonalejší mlátebný stroj Britomosti !!!

Bez strojnika ľahko k vedeniu bár ktorým gazdom aj medzi domami slamou krytými. Cieľom rozšírenia týchto najnovších strojov vymieňajú sa staršie parostroje.

Osobitná trieda pre stroje poľného hospodárstva ako: parostroje, mlyny, rajtarc, stroje k mlateniu a ku siatiniam atd. O nedostupnej zvláštnosti týchto strojov podáva spravy: P. baron Jozef Kemény, Maros-Németi (Sedmohradsko). P. Tóth Péterbagi, Csantavér (Stol. Bács.) Cenník na žiadosť zdarma a franko.

Najlepšie budičky Registrovaná známka „Adler-Roskopi-Alarm“ k dostaniu len u mojej firmy.

Záruka 3 rokov na písme.

S 1. zvonkom, ocelová kotva a zástavido K 3.80. — S osvetleným v noci číselníkom K 4.20. S 2. zvonkami, ocelová kotva a zástavido 4.40. — S osvetleným vnútri číselníkom 4.80. Súbežné budič hodín 2.90. S osvetleným vnútri číselníkom 3.30. Záruka 3 rokov na písme. — S tovarom nespokojným vrátiť sa peňaze. Rozposielanie s poštovou dobierkou.

Prvá hodinová fabrika Brüx **Ján Konrád** cis. a kráľ. dvorný lifierant v Brüxi č. 696. Žiadajte si moj hlavný cenník s 3000 vyobrazeniami franko a zdarma.

Bez učiteľa, učenia bez poznania nôt m. že každý na mojej „Accordeon trúbe“

NOVOTA!

hrať piesne, tance, marše. Ku svačbám, príležitostným zábavám vyletom atd. odporučá sa navrelej. Stroj má 10 tastiek, 20 hlasov 2 basklapky, a kostuje 1 kus so školou ku samoučeniu len 2 K 50. 3 kusy 7 K. Accordeon najľahšieho dorobu a s najlepším hlasmi kus K 3.60. Rozposiela s poštovou dobierkou alebo pri prebežnom zaslaní ceny

Hanns Konrád

cis. kráľ. dvorný lifierant vývozný dom muzikálnych strojov **Brüx No 1049.** (Čechy).

Cenník s viac než 300 obrázkami darmo a franko.

2" Borove foršty

odporuča 3—4. — Vagony zdravé na obloky, vykladania magazinov a stôdôl, kubik šuch po 70 kraje., na stanici Rózsahegy u Jána Kralicsek.

Pri objednávkách na naše ohlasy, prosíme odvolávať sa vždy na náš časopis.

Vincenca Mozsny

dielňa na shotovenie organov
POZSONY

Stefánia-cesta 29. (vo vlastnom dome)

Odporučia sa k vyhotoveniu každého druhu organov pre kostoly dľa najnovších slohov.

Hotové organy sú vždy k dostaniu!!!

Napravy prijímajú sa pri najvýhodnejších podmienkach s prevedením a pod zárukou.

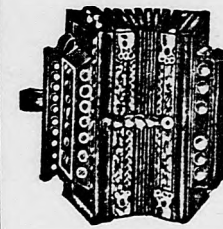
Dobré harmoniky kor. 4-80.

Odpredaných 50.000 kusov.

Žiadne útraty cla Záruka.

Zámena povolená.

Návrat peňazi.

No. 300 3/4 10 tastiek, 2 registre, 28 hlasov, veľkosť 24x12 cm. K 4.80.
 No. 657 1/4 10 tastiek, 1 registre, 28 hlasov, veľkosť 30x15 cm. K 5.-0.
 No. 656 3/4 10 tastiek, 2 registre, 28 hlasov, veľkosť 30x15 cm. K 5.-0.
 No. 305 3/4 10 tastiek, 2 registre, 50 hlasov, veľkosť 24x12 cm. K 6.20.
 No. 653 1/4 10 tastiek, 2 registre, 50 hlasov, veľkosť 31x15 cm. K 8.-.

Záruka za peknú a správnú robotu. — Rozposielanie s poštovou dobierkou. — Cis. a kráľ. dvorný lifierant

JÁN KONRÁD

rozposielajúci dom hudobného tovaru **Brüx číslo 697.** (Čechy).

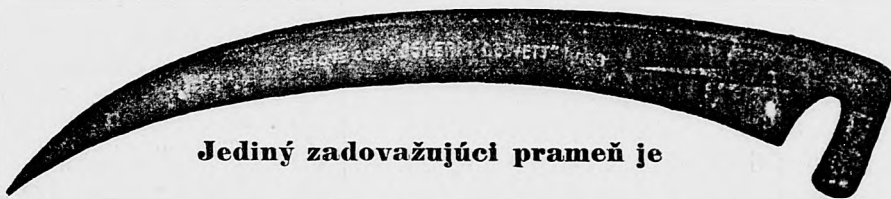
Hlavný cenník s 3000 vyobrazeniami na žiadosť každému franko a darmo.

Najlepšia kosa na svete je „kosa z delovej ocele generála Devetta“,

ktorá je z najvýbornejších kovov složená shotovená je z najlepšej a najvýbornejšej delovej ocele, a s akou umeleckou vedou je dvojnásobne zahartovaná, že jej možnosť vzdorovania stojí na najväčšom stupni a prevyšuje všetko, o sa v tomto obore nachodí.

Ochranná známka.

Jediný zadovažujúci prameň je

PAVEL SOHR, v SOMOGY-SZILL-E,

ku ktorému majú sa zaslať všetky dopisy a objednávky, týkajúce sa kôs generála Devetta

Ceny kopy generála Devetta

z delovej ocele sú:

Pri objednaní 5 kusov poštové výdavky znáša firma. Pri objednaní 10 kusov tiež dielňa znáša poštové výdavky a k tomu jednu kosu ešte zdarma zašle. — Za každú kosu z delovej ocele generala Devetta dielňa ručí a nezodpovedajúcu kosu dielňa bez všetkých útrat začaruje (ale zo skúsenosti vieme, že medzi 1000 kusami sa ani jedna zlá nenachodí.) Pravá novota! Vyznačená koša zfhajúcim kľúčom 20 kr. «Diadal» náčinia ku nakutiu, kladivko, a penka 85 kr. Amerganský brúsiaci kameň pre kosu na svete najlepší 20 kr.

Objednávky sbierajúcim dáme osobitnú vzáctnu výhodu. — Každý nech si žiada cenník na dopisnici.

S kosou z delovej ocele generála Devetta pri jednom brúsení možno na diaľku 250—300 krokov kosiť. Jedno nakovanie dostačí na viac dní. Kosa z delovej ocele generála Devetta zhotovená je po ruke

Diamantová ocelová britva trojročnou zárukou za 1 zlatý 50 krajciar. Cenná britvová pošva zdarma.

jedného riadneho kosca, vykovaná a vyprobovaná zašle sa so zárukou. Preto nech si nikto do tých čias kosu neobjedná, kým si od výšmenovanej firmy obrázkový cenník nežiada, ktorý zdarma mu zašle.